

Match mellem forskellige sporfund har ligeledes illustreret en overraskende høj grad af geografisk mobilitet ved mange former for kriminalitet. Samme dna-profiler er således fundet på gerningssteder i vidt forskellige egne af landet. F.eks. er samme dna-profil set optræde på gerningssteder i Kolding, Hvidovre og Hillerød. En anden profil er fundet på gerningssteder i Holstebro og Holbæk. Endnu en profil er sikret ved gerningssteder i både Odense, Fredericia, Silkeborg, Thisted og Tønder. Tilsvarende er en dna-profil fundet ved spor efter forbrydelser i både Randers og Lyngby. I en konkret sag er de samme to dna-profiler fundet ved både en voldssag i Horsens og et indbrud i Åbenrå. Som det illustreres af eksemplerne ovenfor, gør den store mobilitet det vanskeligere for politiet at bruge mere traditionelle efterforskningsmetoder, hvor et centralt element ofte er kendskabet til de lokale »kendinge«.

Endelig har matchende dna-profiler af sporfund vist, at gerningsmænd ikke i samme grad, som det måske antages, er »specialiseret« inden for f.eks. enten berigelseskriminalitet, voldskriminalitet eller sædelighedsforbrydelser. Der har således vist sig overraskende mange match mellem profiler fra meget forskelligartede forbrydelsestyper. Som eksempler kan nævnes match mellem spor fra indbrud og spor fra voldtægter, match mellem spor fra røveri og spor fra voldtægt samt match mellem spor fra indbrud og spor fra vold.

Denne form for hits mellem forskellige sporfund i dna-profil-registeret bidrager i høj grad til det analytiske politiarbejde i bl.a. efterforskningscentrene. Oplysninger om, at sporfund fra flere forskellige forbrydelser matcher, styrker endvidere politiets muligheder for at målrette efterforskningen i de konkrete sager. Samtidig kan ressourcerne forenes i et mere effektivt efterforskningssamarbejde, når det konstateres, at flere politikredse forfølger samme gerningsmand.

2.2.3. Sikring af biologiske spor

Politiet sikrer i dag helt rutinemæssigt biologiske spor - dvs. spyt, blod, hudceller, hår samt sæd og andre kropssekreter - med henblik på dna-analyse. Udviklingen i metoderne til dna-analyse har ført til, at der skal bruges en betydeligt mindre mængde biologisk materiale til at lave en dna-profil end for bare 5 år siden. I dag er det således muligt for politiet at sikre brugbare spor fra selv mikroskopiske mængder af biologisk materiale. Det betyder navnlig, at der i meget videre omfang end tidligere kan anvendes sporfund i form af spyt og hudceller.

I løbet af en kort årrække er sikring af biologiske spor blevet et lige så selvfølgelig efterforskningskridt som sikring af fingeraftryk. Det er endvidere politiets erfaring, at det ofte er lettere at finde anvendelige biologiske spor efter forbrydelser end brugbare fingeraftryk. Særligt udstyr til sikring af dna-spor - en steril papirpose med vatpind samt handsker og mundbind - er derfor standardudstyr i politiets patruljevogne. I de fleste mindre sager, f.eks. ved indbrud, er det typisk ordenspolitiet, der sikrer biologiske spor på gerningsstedet mv. Det er som regel kun nødvendigt at tilkalde særlig kriminalteknisk bistand til sikring af biologiske spor i større eller mere alvorlige sager som f.eks. drab, voldtægt, røveri og serieindbrud.

I praksis sikres meget ofte *spyt* på bl.a. flaskehalse, cigaretskod og mælke- og juicekartoner. Der sikres navnlig meget hyppigt sådanne spor ved indbrud, biltyverier og andre former for berigelseskriminalitet.

Der sikres i praksis ofte *blod* på glasskår efter indbrud. Blod kan også sikres fra f.eks. pletter på et gerningssted, på gerningsmandens eller ofrets tøj eller på knive, slagvåben mv.

Hudceller sikres ofte på tøj, tasker, dørhåndtag mv. I en konkret voldssag blev der fundet hudceller på ofrets jakkeærme, efter at gerningsmanden havde grebet hårdt fat i ofrets arm.

I praksis sikres *hår* navnlig på gerningssteder, tøj, huer, kasketter og tørklæder.

Sæd sikres først og fremmest ved vaginalskrab fra voldtægtsofre, men findes ligeledes på f.eks. tøj, sengetøj, kondomer og pletter på et gerningssted.

Som det illustreres af eksemplerne ovenfor, kan biologisk materiale fra en gerningsmand i form af spyt, blod, hudceller, hår eller sæd mv. - og dermed gerningsmandens dna-profil - således tænkes sikret stort set alle steder og efter stort set alle former for kriminalitet.

Sideløbende med, at den teknologiske udvikling og politiets erfaring til stadighed øger mulighederne for at sikre biologiske spor, udvikles og forbedres også metoderne til dna-analyse. Retsgenetisk Afdeling ved Retsmedicinsk Institut på Københavns Universitet, der foretager alle dna-analyser i straffesager, har f.eks. senest taget en ny metode i brug, der gør det muligt at lave dna-profiler isoleret på Y-kromosomer. Baggrunden herfor er, at der ved vaginalskrab i voldtægtssager er tale om en blanding af ofrets og gerningsmandens biologiske materiale - en såkaldt blandingsprofil. I disse tilfælde er det derfor ofte vanskeligt at tilvejebringe en brugbar dna-profil på gerningsmanden. Da kvinder kun har X-kromosomer, kan man med den nye Y-kromosom-teknik isolere dna-profilen